

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ 3^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 8^{ης} ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

ΜΕΛΗ: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Σταμάτιος Πουλής, Δημήτριος Πέππας, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Βασιλική Πέππα και Γρηγόριος Βαλληνδράς, Σύμβουλοι. Οι Αντιπρόεδροι Άννα Λιγωμένου και οι Σύμβουλοι Ελένη Λυκεσά και Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα απουσίασαν δικαιολογημένα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτροπής "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αναλογιστικό Ισοδύναμο

Διατάξεις

Άρθρο 1. Ορισμοί

Στο παρόν κεφάλαιο ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

1. Αναλογιστικό Ισοδύναμο: η αξία σε κεφάλαιο των συνταξιοδοτικών παροχών που αναλογούν στον ασφαλισμένο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης μεταφοράς.
2. Μεταφερόμενο Κεφάλαιο: το αναλογιστικό ισοδύναμο με αναγωγή του στην πραγματική ημερομηνία μεταφοράς.

3. Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα: οι ελληνικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί, οι οποίοι περιλαμβάνουν τους φορείς κύριας ασφάλισης, τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, τους φορείς εφάπαξ παροχής και κάθε άλλο φορέα, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγεί περιοδικές παροχές, υπό τύπο συντάξεων (κύριων ή επικουρικών), βοηθημάτων ή μερισμάτων, ή εφάπαξ παροχές, η υπαγωγή στους οποίους είναι υποχρεωτική κατά την ελληνική κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία.

4. Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα: το συνταξιοδοτικό σύστημα των υπαλλήλων οι οποίοι υπηρετούν σε:

(α) Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων και τις Διοργανικές Υπηρεσίες.

(β) Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς: Οργανισμοί με ενωσιακό προσανατολισμό που ήδη υπάρχουν ή που πρόκειται να δημιουργηθούν, ο Κανονισμός των οποίων περιλαμβάνει ταυτόσημες ή ανάλογες διατάξεις με αυτές του άρθρου 11 του Παραρτήματος VIII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης των Υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή παραπέμπει σε αυτές.

(γ) Διεθνείς Οργανισμούς: το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων, την Ευρωπαϊκή Οργάνωση για την Εκμετάλλευση των Μετεωρολογικών Δορυφόρων, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Διαστήματος, τον Οργανισμό Βορειοατλαντικού Συμφώνου, τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και την πρώτην Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας και το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών.

5. Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης (ΚΥΚ): Ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΟΚ) αριθ. 31 και (ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 11 «περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας» που έχουν εγκριθεί με τον Κανονισμό Ε.Ο.Κ., Ευρατόμ, Ε.Κ.Α.Χ. αριθ. 259/1968 του Συμβουλίου των Υπουργών της 28ης Φεβρουαρίου 1968, καθώς και οι Κανονισμοί των Εξωτερικών Συνταξιοδοτικών Συστημάτων που ρυθμίζουν την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων.

6. Οργανισμός Σύνδεσης: Ο ελληνικός ασφαλιστικός οργανισμός που ορίζεται αρμόδιος για την παροχή πληροφοριών και την επικοινωνία με το εσωτερικό και το εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, την παροχή συνδρομής σε θέματα εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 11 του ΚΥΚ, καθώς και για το συντονισμό εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου. Ως οργανισμός σύνδεσης ορίζεται ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), δια της Διεύθυνσης Νομοθεσίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Συμβάσεων Κοινωνικής Ασφάλισης.
7. Αρμόδιος Ασφαλιστικός Οργανισμός: ο ασφαλιστικός οργανισμός του Εσωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος, ο οποίος είναι αρμόδιος για τον υπολογισμό του αναλογιστικού ισοδυνάμου, την αποστολή του εξερχόμενου μεταφερόμενου κεφαλαίου, την ενσωμάτωση του εισερχόμενου μεταφερόμενου κεφαλαίου στο εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα και την ενημέρωση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος.
8. Αίτηση Μεταφοράς: Η αίτηση που υποβάλλεται στο εσωτερικό ή εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα για την εκκίνηση της διαδικασίας μεταφοράς.
9. Δήλωση Αποδοχής: Η δήλωση αποδοχής ή μη της πράξης προσωρινού υπολογισμού του αναλογιστικού ισοδυνάμου ή του προσωρινού υπολογισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που δύνανται να αναγνωριστούν με βάση εισερχόμενο μεταφερόμενο κεφάλαιο.

Άρθρο 2. Μεταφορά Αναλογιστικού Ισοδυνάμου

από το Εσωτερικό προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα

1. Πρόσωπο που αναλαμβάνει υπηρεσία ως υπάλληλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς ή στους Διεθνείς Οργανισμούς, δύναται να μεταφέρει στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα αυτών, το αναλογιστικό ισοδύναμο των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που απέκτησε από ασφάλιση στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα πριν από την είσοδό του στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Το δικαίωμα μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυνάμου δύναται να ασκήσει και ο υπάλληλος ο οποίος επανέρχεται στην υπηρεσία του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος μετά τη λήξη απόσπασης ή κανονικής άδειας άνευ αποδοχών, κατά τη διάρκεια της οποίας και μέχρι την ημερομηνία της επαναφοράς του στην υπηρεσία, απέκτησε συνταξιοδοτικά δικαιώματα στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Το δικαίωμα αυτό δύναται να ασκείται και από τον υπάλληλο που αποκτά νέα δικαιώματα σύνταξης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΚΥΚ. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε πρόσωπα που έχουν ήδη καταστεί συνταξιούχοι κατά την υποβολή της αίτησης μεταφοράς.

2. Για τη μεταφορά των δικαιωμάτων το πρόσωπο της παραγράφου 1 δικαιούται από της μονιμοποίησής του και μέχρι τη στιγμή που θεμελιώνει το δικαίωμα συντάξεως αρχαιότητας κατά τις καταστατικές διατάξεις του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος να ζητήσει τη μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου με αίτησή του προς τη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος. Η Αίτηση Μεταφοράς διαβιβάζεται από τη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος στον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό, μέσω του Οργανισμού Σύνδεσης. Οι αρμόδιοι ασφαλιστικοί οργανισμοί μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την ημερομηνία λήψης της παραπάνω αίτησης αποστέλλουν, με ηλεκτρονικά μέσα, στον Οργανισμό Σύνδεσης, στη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος και στον ενδιαφερόμενο, πράξη προσωρινού υπολογισμού του αναλογιστικού ισοδυνάμου, η οποία περιλαμβάνει το ύψος του αναλογιστικού ισοδυνάμου, τις περιόδους ασφάλισης μέχρι την ημέρα της αίτησης μεταφοράς, τους συντελεστές του αναλογιστικού ισοδυνάμου, καθώς και το ποσό της μηνιαίας συνταξιοδοτικής παροχής στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα.
3. Ο ενδιαφερόμενος δηλώνει στη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος, εάν αποδέχεται τη μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου από το Εσωτερικό στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Η δήλωση αποδοχής κοινοποιείται στον Οργανισμό Σύνδεσης, και μέσω αυτού στον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό. Η αποδοχή της μεταφοράς του αναλογιστικού ισοδυνάμου είναι οριστική και αμετάκλητη, και συνεπάγεται την παραίτηση από κάθε δικαίωμα αυτού και των δικαιοδόχων του για λήψη παροχών από το Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα βάσει του χρόνου ασφάλισης που αξιοποιήθηκε στον υπολογισμό. Σε περίπτωση ρητής μη αποδοχής της μεταφοράς του αναλογιστικού ισοδυνάμου, δύναται να υποβληθεί εκ νέου αίτηση μεταφοράς.
4. Η πραγματική μεταφορά του κεφαλαίου διενεργείται από τον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της οριστικής Δήλωσης Αποδοχής. Το ποσό του αναλογιστικού ισοδυνάμου μεταφέρεται στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, αφού μετατραπεί σε Μεταφερόμενο Κεφάλαιο από τον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό, με αναγωγή του στο χρόνο της πραγματικής μεταφοράς του, βάσει του επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά. Σε κάθε περίπτωση, ως χρόνος πραγματικής μεταφοράς νοείται η ημερομηνία έκδοσης του εντάλματος πληρωμής από τον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό.
5. Ο αρμόδιος ασφαλιστικός οργανισμός, κατά την πραγματική μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου, βεβαιώνει στη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος και στον ενδιαφερόμενο ότι το μεταφερόμενο ποσό αποτελεί το αναλογιστικό ισοδύναμο των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων

που οφείλονται κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης μεταφοράς στη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος και ότι είναι απαλλαγμένο από κάθε είδους φόρο ή κράτηση. Για την πραγματική μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου, ο αρμόδιος ασφαλιστικός οργανισμός εκδίδει απόφαση μεταφοράς του αναλογιστικού ισοδυνάμου και διαγραφής του χρόνου ασφάλισης που αξιοποιήθηκε για τον υπολογισμό του.

6. Το αναλογιστικό ισοδύναμο των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα υπολογίζεται ανά κατηγορία παροχής, ως το γινόμενο του κατάλληλου συντελεστή αναλογιστικού ισοδυνάμου επί το ποσό της ετήσιας παροχής που θα edικαιούτο ο αιτών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής μεταφοράς, ανεξάρτητα από τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων απονομής της συνταξιοδοτικής παροχής.
7. Ειδικά για τους ασφαλισμένους του e-Ε.Φ.Κ.Α. το ποσό της εθνικής σύνταξης με την επιφύλαξη της παραγράφου 8, το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης και η τυχόν προσαύξηση λόγω παράλληλης ασφάλισης ή καταβολής αυξημένων εισφορών σε ενταγμένους στον e-Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς υπολογίζεται με βάση τις οικείες διατάξεις. Σε περίπτωση διαδοχικής υπαγωγής στην ασφάλιση των ενταχθέντων στον e-Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, η πράξη προσωρινού υπολογισμού του αναλογιστικού ισοδυνάμου εκδίδεται από τον τελευταίο φορέα, τομέα, κλάδο ή λογαριασμό ένταξης στον e-Ε.Φ.Κ.Α. για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης.
8. Ειδικά για τους ασφαλισμένους του e-Ε.Φ.Κ.Α. που δεν έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης, η εθνική σύνταξη υπολογίζεται ως το γινόμενο του ποσού της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης, επί τον αριθμό ετών ασφάλισης του αιτούντος, δια τον ελάχιστο αριθμό ετών ασφάλισης που απαιτούνται για τη λήψη εθνικής σύνταξης. Το ποσό που προκύπτει μειώνεται κατά ένα τεσσαρακοστό (1/40) για κάθε έτος που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας του αιτούντος και του έτους κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε την αίτηση μεταφοράς. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε ασφαλισμένους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με λιγότερα από δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.
9. Οι περίοδοι ασφάλισης που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της παροχής είναι οι εξής:
 - (α) Ο πραγματικός χρόνος ασφάλισης, ήτοι ο χρόνος ασφάλισης λόγω πραγματικής απασχόλησης.

(β) Ο πλασματικός χρόνος ασφάλισης που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς, με καταβολή του συνόλου των εισφορών από τον ασφαλισμένο. Η εξαγορά πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή αίτησης μεταφοράς.

10. Οι περίοδοι ασφάλισης που δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της παροχής είναι οι εξής:

(α) Πλασματικά έτη ασφάλισης που αναγνωρίζονται χωρίς εξαγορά.

(β) Χρόνος από προαιρετική υπαγωγή ή συνέχιση της ασφάλισης.

(γ) Ο χρόνος ασφάλισης που δημιουργείται παράλληλα στο Εσωτερικό και στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, μετά την υπαγωγή στο τελευταίο.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται η μέθοδος υπολογισμού του προς αποστολή Μεταφερόμενου Κεφαλαίου από το Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, ο προσδιορισμός του επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επικαιροποίηση του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων. Η υπουργική απόφαση που εκδίδεται με βάση την παρούσα παράγραφο δύναται να έχει αναδρομική ισχύ για την κάλυψη των εκκρεμών κατά την έκδοσή της αιτήσεων μεταφοράς.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σε περίπτωση αδυναμίας υπολογισμού του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου κατά τις καταστατικές διατάξεις των ελληνικών ασφαλιστικών οργανισμών. Η απόφαση που εκδίδεται με βάση την παρούσα παράγραφο δύναται να έχει αναδρομική ισχύ για την κάλυψη των εκκρεμών κατά την έκδοσή της αιτήσεων μεταφοράς.

Άρθρο 3. Μεταφορά Αναλογιστικού Ισοδυνάμου

από το Εξωτερικό προς το Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα

1. Πρόσωπο, του οποίου λήγουν τα καθήκοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς ή στους Διεθνείς Οργανισμούς, δικαιούται να μεταφέρει στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, και συγκεκριμένα σε ασφαλιστικό οργανισμό, στον οποίο είχε υπαχθεί πριν την ανάληψη υπηρεσίας ή που υπήχθη αμέσως μετά τη λήξη των καθηκόντων του, το αναλογιστικό ισοδύναμο των δικαιωμάτων σύνταξης που είχε αποκτήσει στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα .

2. Η αίτηση μεταφοράς του αναλογιστικού ισοδυνάμου υποβάλλεται στον Οργανισμό Σύνδεσης από της μονιμοποίησής του προσώπου και μέχρι τη στιγμή που θεμελιώνει το δικαίωμα συντάξεως αρχιότητας κατά τις καταστατικές διατάξεις του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος. Σε περίπτωση που η αίτηση μεταφοράς δεν συνοδεύεται από την πράξη

προσωρινού υπολογισμού του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος, τότε ο Οργανισμός Σύνδεσης κοινοποιεί την αίτηση στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα και αιτείται τη χορήγησή της. Για τους σκοπούς έκδοσης της πράξης προσωρινού υπολογισμού του Κεφαλαίου Ενσωμάτωσης και του χρόνου αναγνώρισης, ο Οργανισμός Σύνδεσης διαβιβάζει στον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, ο οποίος εκδίδει πράξη προσωρινού υπολογισμού, την οποία επιστρέφει στον Οργανισμό Σύνδεσης. Στην προαναφερθείσα πράξη αποτυπώνεται τόσο το ποσό που απορροφάται, όσο και το υπολειπόμενο ποσό. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται από τον Οργανισμό Σύνδεσης προς τους αρμόδιους ασφαλιστικούς οργανισμούς, κατά σειρά επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής, παροχής μερίσματος, άλλου είδους παροχής. Η πράξη προσωρινού υπολογισμού, από μεριάς αρμόδιου ασφαλιστικού οργανισμού σε κάθε στάδιο πραγματοποιείται στη βάση του υπολειπόμενου ποσού της πράξης προσωρινού υπολογισμού του αρμόδιου ασφαλιστικού οργανισμού του προηγούμενου σταδίου. Ειδικά στην περίπτωση του e-Ε.Φ.Κ.Α., η πράξη προσωρινού υπολογισμού της κύριας ασφάλισης, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής εκδίδεται ταυτόχρονα.

3. Ο Οργανισμός Σύνδεσης συλλέγει όλες τις προσωρινές πράξεις υπολογισμού από τους αρμόδιους ασφαλιστικούς οργανισμούς και ενημερώνει τον αιτούντα να αποστείλει τη Δήλωση Αποδοχής ή Μη της μεταφοράς στον Οργανισμό Σύνδεσης, ο οποίος την κοινοποιεί στους αρμοδίους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Η Δήλωση Αποδοχής ή Μη μαζί με την αίτηση γνωστοποιείται στη Διοίκηση του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος. Σε περίπτωση αποδοχής της μεταφοράς, το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα υπολογίζει το οριστικό Μεταφερόμενο Κεφάλαιο με αναγωγή του στο χρόνο πραγματικής μεταφοράς και το μεταφέρει στον τραπεζικό λογαριασμό του Οργανισμού Σύνδεσης. Για την έκδοση οριστικής απόφασης υπολογισμού των ετών ασφάλισης και ενσωμάτωσης του Κεφαλαίου Ενσωμάτωσης επαναλαμβάνεται η διαδικασία της παραγράφου 2.
4. Για τον υπολογισμό του χρόνου ασφάλισης που αναγνωρίζεται στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα λαμβάνεται υπόψιν το Μεταφερόμενο Κεφάλαιο και το Κεφάλαιο Ενσωμάτωσης της παραγράφου 5. Αν το Κεφάλαιο Ενσωμάτωσης είναι μικρότερο από το Μεταφερόμενο Κεφάλαιο αναγνωρίζονται όλα τα έτη ασφάλισης στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα με παρακράτηση και απόδοση της διαφοράς των δύο ποσών στον ασφαλισμένο. Αν το Κεφάλαιο Ενσωμάτωσης είναι μεγαλύτερο από το Μεταφερόμενο Κεφάλαιο, τότε ο χρόνος ασφάλισης που αναγνωρίζεται προκύπτει από το γινόμενο του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου και του χρόνου ασφάλισης στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα διά το Κεφάλαιο Ενσωμάτωσης.

5. Κεφάλαιο Ενσωμάτωσης είναι το άθροισμα των ποσών που αντιστοιχούν στο αναλογιστικό ισοδύναμο των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που θα αναλογούσαν στον ασφαλισμένο σε κάθε καθεστώς ασφάλισης που θα υπαγόταν υποχρεωτικά εάν ασφαλιζόταν για την ίδια χρονική περίοδο απασχόλησης με το συντάξιμο μισθό της παραγράφου 6 του παρόντος στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα.
6. Ως συντάξιμος μισθός για τη διαδικασία ενσωμάτωσης του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου ορίζεται ο μισθός βάσει του οποίου έχει υπολογιστεί το εισερχόμενο Μεταφερόμενο Κεφάλαιο από το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Ο συντάξιμος μισθός αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με το συντελεστή ωρίμασης του ελληνικού συστήματος, ο οποίος αντιστοιχεί στη μέση συσσώρευση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, που αναλογεί στην περίοδο εργασίας και ασφάλισης στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Ο συντάξιμος μισθός που αναγνωρίζεται δεν μπορεί να υπερβαίνει τις ανώτατες εισφορίσιμες αποδοχές όπως ισχύουν κάθε φορά.
7. Ο χρόνος που αναγνωρίζεται με βάση το μεταφερόμενο κεφάλαιο δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο πραγματικής απασχόλησης και ασφάλισης στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, αποτελεί δε χρόνο πραγματικής απασχόλησης και λογίζεται ότι πραγματοποιήθηκε εντός της ημερολογιακής περιόδου απασχόλησης και ασφάλισης στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα.
8. Η υποχρέωση καταβολής εισφορών της παρ. 6 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007, της παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 4249/2014, της παρ. 6 του άρθρου 44 του ν. 1756/1988, του άρθρου 329 του ν. 4781/2021, του άρθρου 33 του π.δ. 422/1981 και κάθε ανάλογης διάταξης καλύπτεται με την ενσωμάτωση του μεταφερόμενου κεφαλαίου κατόπιν αιτήσεως του αιτούντος για υπαγωγή στη διαδικασία του παρόντος. Σε κάθε περίπτωση ο συντάξιμος μισθός που αναγνωρίζεται δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το μισθό που αντιστοιχεί στην οργανική θέση του υπαλλήλου.
9. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται η διαδικασία ενσωμάτωσης του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, ο τρόπος μετατροπής σε χρόνο ασφάλισης και συντάξιμες αποδοχές, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων. Η υπουργική απόφαση που εκδίδεται με βάση την παρούσα παράγραφο δύναται να έχει αναδρομική ισχύ για την κάλυψη των εκκρεμών κατά την έκδοσή της αιτήσεων μεταφοράς.
10. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σε περίπτωση αδυναμίας

ενσωμάτωσης Μεταφερόμενου Κεφαλαίου κατά τις καταστατικές διατάξεις των ελληνικών ασφαλιστικών οργανισμών. Η υπουργική απόφαση που εκδίδεται με βάση την παρούσα παράγραφο δύναται να έχει αναδρομική ισχύ για την κάλυψη των εκκρεμών κατά την έκδοσή της αιτήσεων μεταφοράς.

Άρθρο 4. Συντελεστής Αναλογιστικού Ισοδυναμίου

1. Ο συντελεστής αναλογιστικού ισοδυναμίου προσδιορίζεται από το συνδυασμό της ηλικίας του υπαλλήλου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης μεταφοράς και της προβλεπόμενης ηλικίας έναρξης πληρωμής της σύνταξης ή της εφάπαξ παροχής του. Ο συντελεστής αναλογιστικού ισοδυναμίου λαμβάνει υπόψη τη θνησιμότητα, τις ράντες σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και μεταβίβασης λόγω θανάτου, το μικτό μακροπρόθεσμο επιτόκιο ασφαλούς επένδυσης του ελληνικού Δημοσίου, τη μακροπρόθεσμη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, τη μακροπρόθεσμη αύξηση της παραγωγικότητας και το μακροπρόθεσμο ρυθμό αύξησης συντάξεων.
2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του συντελεστή του αναλογιστικού ισοδυναμίου, ο οποίος χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ποσού του αναλογιστικού ισοδυναμίου των άρθρων 2 και 3 του παρόντος. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο κατάλληλος συντελεστής για κάθε ασφαλιστικό οργανισμό και είδος παροχής. Οι τιμές του συντελεστή αναλογιστικού ισοδυναμίου εκδίδονται σε Πίνακες, οι οποίοι ανασυντάσσονται σε περίπτωση που υπάρξει ικανή μεταβολή των παραμέτρων με βάση τις οποίες συντάχθηκαν ή εκδίδονται συμπληρωματικοί πίνακες, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο. Η υπουργική απόφαση που εκδίδεται με βάση την παρούσα παράγραφο δύναται να έχει αναδρομική ισχύ για την κάλυψη των εκκρεμών κατά την έκδοσή της αιτήσεων μεταφοράς.

Άρθρο 5. Έναρξη Ισχύος

1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος καταλαμβάνουν αιτήσεις μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυναμίου από το Εσωτερικό προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, οι οποίες υποβάλλονται από 13.05.2016.
2. Οι ρυθμίσεις του παρόντος καταλαμβάνουν και όλες τις εκκρεμείς αιτήσεις μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα προς το Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα.

Άρθρο 6. Καταργούμενες Διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, και με την επιφύλαξη του άρθρου 5 για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών την 12^η.05.2016 αιτήσεων μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυνάμου από το Εσωτερικό προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, καταργούνται:
 - (α) Τα άρθρα 9 έως 14 του ν. 2592/1998 «Αναπροσαρμογή συντάξεων πολιτικών συνταξιούχων του Δημοσίου, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 57),
 - (β) το άρθρο 18 του ν. 3865/2010 «Νέο συνταξιοδοτικό του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις» (Α΄ 120),
 - (γ) η παρ. 19 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 «Αναπροσαρμογή συντάξεων συνταξιούχων μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., γιατρών Ε.Σ.Υ. και διπλωματικών υπαλλήλων, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 72),
 - (δ) η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3075/2002 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» (Α΄ 297),
 - (ε) η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 3620/2007 «Αύξηση συντάξεων του Δημοσίου από το έτος 2007 και άλλες διατάξεις» (Α΄ 276),
2. Η υπ' αρ. 4144/0092/28-06-2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β΄ 2972) καταργείται από τότε που ίσχυσε.

Τροποποιούμενες Διατάξεις

Καταργούνται (α) τα άρθρα 9 έως 14 του ν. 2592/1998 «Αναπροσαρμογή συντάξεων πολιτικών συνταξιούχων του Δημοσίου, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 57), (β) το άρθρο 18 του ν. 3865/2010 «Νέο συνταξιοδοτικό του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις» (Α΄ 120), (γ) η παρ. 19 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 «Αναπροσαρμογή συντάξεων συνταξιούχων μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., γιατρών Ε.Σ.Υ. και διπλωματικών υπαλλήλων, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 72), (δ) η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3075/2002 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» (Α΄ 297), (ε) η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 3620/2007 «Αύξηση συντάξεων του Δημοσίου από το έτος 2007 και άλλες διατάξεις» (Α΄ 276), και (ζ) η υπ' αρ. 4144/0092/28-06-2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β΄ 2972) από τότε που ίσχυσε.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης, διατύπωσε επί των ως άνω διατάξεων της τροπολογίας την έγγραφη γνώμη του:

«Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 περ. γ' του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52), την – χωρίς ημερομηνία και τίτλο – τροπολογία των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, που μας απεστάλη με το με ΑΠ 65712 ΕΞ 2021/ΥΠΟΙΚ 3/6/2021 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, για να προκληθεί η γνωμοδότησή της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος, και εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Α. Γενικές παρατηρήσεις

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, που συμπεριλαμβάνονται σε αυτοτελές κεφάλαιο του προς ψήφιση ασφαλιστικού νομοσχεδίου και αναλύονται σε έξι (6) συνολικά άρθρα, επιχειρείται η αναμόρφωση του νομικού πλαισίου (άρθρα 9-14 ν.2592/1998, άρθρο 18 ν.3865/2010) που διέπει τη μεταφορά των ασφαλιστικών δικαιωμάτων από τους ελληνικούς ασφαλιστικούς (συνταξιοδοτικούς) οργανισμούς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ βοηθημάτων, μερισμάτων κ.ά), η υπαγωγή στους οποίους είναι υποχρεωτική κατά το ελληνικό δίκαιο (Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα), προς το συνταξιοδοτικό σύστημα των υπαλλήλων που υπηρετούν σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρωπαϊκούς οργανισμούς και διεθνείς οργανισμούς (Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα) και αντίστροφα, σε εναρμόνιση προς τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11 παρ. 2 και 3 του Παραρτήματος VIII (Συνταξιοδοτικό Καθεστώς) του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αριθ. 31 (ΕΟΚ) και αριθ. 11 (ΕΥΡΑΤΟΜ) «περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας», που έχουν εγκριθεί με τον Κανονισμό (ΕΟΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ, ΕΚΑΧ) αριθμ. 259/68 του Συμβουλίου της 29.2.1969.

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες διατάξεις, για λόγους ασφάλειας δικαίου, θεσπίζονται πλέον ενιαίοι κανόνες μεταφοράς ασφαλιστικών δικαιωμάτων από το Εσωτερικό και προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, με την υιοθέτηση μίας κοινής βάσης καθορισμού του προς μεταφορά κεφαλαίου συνταξιοδοτικών παροχών της και για τα δύο συστήματα, ήτοι αυτής του «αναλογιστικού ισοδυνάμου», με την εγκατάλειψη της χρήσης του όρου «ασφαλιστικού στατιστικού ισοδυνάμου», που αναφερόταν στο άρθρο 18 του ν.3865/2010 και αφορούσε στη μεταφορά δικαιωμάτων από το Εξωτερικό στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα (βλ. ΕΣ Ολ. Πρακτικά 5^{ης} Ειδ.Συν. της 30^{ης} Ιουνίου 2010). Σημειώνεται, ωστόσο, ότι ο τρόπος υπολογισμού του «αναλογιστικού ισοδυνάμου» στα δύο προαναφερθέντα συστήματα διαφοροποιείται ευλόγως, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στα άρθρα 2 και 3 της τροπολογίας, λόγω των εγγενών δομικών διαφορών αυτών. Πιο συγκεκριμένα, με τις προτεινόμενες διατάξεις αποσαφηνίζεται η έννοια του αναλογιστικού ισοδυνάμου, το οποίο αντιστοιχεί στο κεφάλαιο των συνταξιοδοτικών παροχών που αναλογούν στον ασφαλισμένο και μεταφέρονται από το Εσωτερικό προς το εκάστοτε Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα και αντιστρόφως, με τις επιμέρους διακρίσεις, προσδιορίζονται οι δικαιούχοι υπάλληλοι και επιπροσθέτως καθορίζεται η διοικητική διαδικασία μεταφοράς, οι κανόνες υπολογισμού του προς αποστολή αναλογιστικού ισοδυνάμου και ο τρόπος ενσωμάτωσης του εισερχόμενου αναλογιστικού ισοδυνάμου, ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων στα Όργανα, τους Οργανισμούς και στους Διεθνείς Οργανισμούς που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής.

B. Ειδικότερες παρατηρήσεις

Επί του άρθρου 1

Στο άρθρο αυτό επαναδιατυπώνονται επικαιροποιημένοι οι ήδη δοθέντες, στο άρθρο 9 του ν. 2592/1998 (Α' 57), ορισμοί για το Αναλογιστικό Ισοδύναμο, το Μεταφερόμενο Κεφάλαιο, το Εσωτερικό και το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης, τον Οργανισμό Σύνδεσης, τον αρμόδιο Ασφαλιστικό Οργανισμό, την αίτηση μεταφοράς και τη δήλωση αποδοχής. Η ρύθμιση αυτή είναι εύλογη, αφού καθορίζει σαφώς και προς αποφυγή παρερμηνειών το σύνολο των φορέων που εντάσσονται στο Εσωτερικό και Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα και, ως εκ τούτου, δεν χρήζει καμίας περαιτέρω παρατήρησης.

Επί του άρθρου 2

Στο υπό ψήφιση άρθρο 2 της οικείας τροπολογίας αποτυπώνονται οι δικαιούχοι, ο υπολογισμός και η διαδικασία μεταφοράς Αναλογιστικού Ισοδυνάμου από το Εσωτερικό προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Αναφορικά με τα πρόσωπα που δικαιούνται να εκκινήσουν τη διαδικασία μεταφοράς, στην παράγραφο 1 αυτού, θεσπίζεται ο γενικός κανόνας κατά τον οποίο η μεταφορά στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα του αναλογιστικού ισοδυνάμου των συνταξιοδοτικών παροχών από ασφάλιση στο Εσωτερικό είναι επιτρεπτή για πρόσωπα που αναλαμβάνουν υπηρεσία ως υπάλληλοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς ή στους Διεθνείς

Οργανισμούς εφόσον όμως η ασφάλιση έχει αποκτηθεί πριν από την είσοδο αυτών στο Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Περαιτέρω, σε εναρμόνιση προς την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του Παραρτήματος VIII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΚΥΚ), αναγνωρίζονται ως δικαιούχοι και εκείνοι οι οποίοι επανέρχονται στην υπηρεσία του Εξωτερικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος μετά τη λήξη απόσπασης ή κανονικής άδειας άνευ αποδοχών, κατά τη διάρκεια της οποίας και μέχρι την ημερομηνία της επαναφοράς του στην υπηρεσία, απέκτησε συνταξιοδοτικά δικαιώματα στο Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Τέλος, με την επίμαχη διάταξη παρέχεται το δικαίωμα αυτό και σε υπαλλήλους οι οποίοι αποκτούν νέα δικαιώματα σύνταξης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΚΥΚ. Η ρύθμιση αυτή, στην οποία δεν εξειδικεύεται η έννοια των νέων δικαιωμάτων σύνταξης αλλά γίνεται μία αόριστη παραπομπή στις διατάξεις του ΚΥΚ παρίσταται ασαφής και περαιτέρω γεννά θέματα συμβατότητας με τον ίδιο τον Κανονισμό, ενώ σε κάθε περίπτωση λόγω της ασάφειάς της και ευρύτητάς της, ως εκ της έλλειψης προσδιορισμού των δυνάμενων να κάνουν χρήση αυτής προσώπων, δεν δύναται να εκτιμηθούν οι οικονομικές επιπτώσεις που τυχόν επιφέρει στον προϋπολογισμό των εθνικών ασφαλιστικών οργανισμών, οι οποίοι και βαρύνονται με την μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου των συνταξιοδοτικών παροχών. Η ειδικότερη πρόβλεψη περί αποκλεισμού από τη δυνατότητα μεταφοράς των προσώπων εκείνων που έχουν ήδη καταστεί συνταξιούχοι κατά την υποβολή της αίτησης μεταφοράς του ασφαλιστικού δικαιώματος, παρίσταται εύλογη διότι αποτρέπει αιφνιδιασμούς στο σχεδιασμό της συνταξιοδοτικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο και απρόβλεπτη οικονομική επιβάρυνση του προϋπολογισμού του συνταξιοδοτικού φορέα και, κατ' επέκταση του κρατικού προϋπολογισμού, από πόρους του οποίου χρηματοδοτούνται. Σημειώνουμε, εν προκειμένω ότι με την μέχρι τώρα ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 13 παρ. 3 του ν. 2592/1998, το δικαίωμα μεταφοράς ασφαλιστικών δικαιωμάτων είχε παρασχεθεί, κατ' εξαίρεση και για σαφώς καθορισμένο χρονικό διάστημα (από 18.9.1998 έως 18.9.1999), σε όσους είχαν λάβει συνταξιοδοτικές παροχές από ελληνικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης από 1ης Ιανουαρίου 1962 έως και την έναρξη ισχύος του ν.2592/1998 (18.3.1998).

Επί του άρθρου 3

Στην προτεινόμενη διάταξη αποτυπώνονται οι δικαιούχοι, ο υπολογισμός και η διαδικασία μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυνάμου από το Εξωτερικό προς το Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, κατ' αντιστοιχία προς τα προβλεπόμενα στο προηγούμενο άρθρο για τη μεταφορά του αναλογιστικού ισοδυνάμου από το Εσωτερικό προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα. Ταυτόχρονα, επιλύεται η σύγκρουση μεταξύ των υπό θέσπιση διατάξεων περί μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυνάμου και των ισχυουσών διατάξεων περί υποχρεωτικής (με την καταβολή εισφορών) αναγνώρισης – ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας – του χρόνου ασφάλισης που αντιστοιχεί σε άδεια άνευ αποδοχών που λαμβάνει υπάλληλος ή λειτουργός στην Ελλάδα προκειμένου να απασχοληθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή οργανισμό, (άρθρα 51 παρ. 6 ν.3528/2007, 48 παρ. 4 ν. 4249/2014, 44 παρ. 6 ν. 1756/1988, 329 παρ. 8 ν. 4781/2021).

Επί του άρθρου 4

Με το άρθρο αυτό ορίζεται ότι οι συντελεστές του αναλογικού ισοδυναμίου καθορίζονται ενιαία για τη μεταφορά από και προς το Εσωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα, παρέχεται ωστόσο νομοθετική εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τον καθορισμό των συντελεστών ανά είδος παροχής και κατηγορία ασφαλιστικού οργανισμού, βάσει των παραμέτρων που ορίζονται στην εν λόγω εξουσιοδοτική διάταξη (θνησιμότητα, δείκτες σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και μεταβίβασης λόγω θανάτου, μικτό μακροπρόθεσμο επιτόκιο ασφαλούς επένδυσης του ελληνικού Δημοσίου, μακροπρόθεσμη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, μακροπρόθεσμη αύξηση της παραγωγικότητας και το μακροπρόθεσμο ρυθμό αύξησης συντάξεων). Ενόψει του ότι δεν καθορίζεται με την εν λόγω διάταξη η μέγιστη ούτε η ελάχιστη τιμή του συντελεστή του αναλογιστικού ισοδυναμίου, έχουμε τη γνώμη ότι η παρεχόμενη εξουσιοδότηση είναι ευρεία και δεν καλύπτει τα κριτήρια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος και περαιτέρω, ενόψει των επιπτώσεων του ρυθμιζόμενου ζητήματος, κρίνεται αναγκαία η έκδοση σχετικού νόμου. Περαιτέρω, δεν προσδιορίζονται εννοιολογικά οι όροι «μικτό μακροπρόθεσμο επιτόκιο ασφαλούς επένδυσης του ελληνικού Δημοσίου», «μακροπρόθεσμη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή», «μακροπρόθεσμη αύξηση της παραγωγικότητας» και το «μακροπρόθεσμος ρυθμός αύξησης συντάξεων» και δεν διευκρινίζεται εάν οι όροι αυτοί λαμβάνονται όπως καθορίζονται στη κοινοτική νομοθεσία ή σε άλλο νομοθέτημα της εσωτερικής έννομης τάξης.

Επί του άρθρου 5

Η ρύθμιση της παραγράφου 1 κατά την οποία οι προτεινόμενες διατάξεις καταλαμβάνουν αιτήσεις μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυναμίου από το Εσωτερικό προς το Εξωτερικό Συνταξιοδοτικό Σύστημα υποβαλλόμενες από 13.05.2016, έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (Α'85), με τον οποίο αναμορφώθηκε πλήρως το σύστημα χορήγησης συντάξεων (πρβλ. ΕΣ Ολ. 2020/2020), κρίνεται απολύτως δικαιολογημένη, λόγω της άμεσης σύνδεσης του υπολογισμού του αναλογιστικού ισοδυναμίου με το σύστημα υπολογισμού της συνταξιοδοτικής παροχής.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ο ορισθείς από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισηγητής επί των εξεταζόμενων διατάξεων Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου Κωνσταντίνος Εφεντάκης παρουσίασε την εισήγησή του. Επακολούθησε μακρά συζήτηση.

Η γνωμοδότηση της Ολομελείας έχει ως ακολούθως:

Γενική παρατήρηση

1. Η Ολομέλεια παρατηρεί ότι στο υπό επεξεργασία νομοσχέδιο έχει τεθεί πλήθος νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων (βλ. άρθρα 2 παρ. 11 και 12, 3 παρ. 9 και 10 και 4 παρ. 2) που, καθόσον αναφέρονται στην αναγνώριση στο εθνικό συνταξιοδοτικό σύστημα συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων προς ή από μεταφορά, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι άπτονται της απονομής σύνταξης, μεταξύ των άλλων, σε δημόσιους λειτουργούς ή υπαλλήλους. Επ' αυτού υπενθυμίζεται ότι, κατά το Σύνταγμα, η απονομή σύνταξης σε δημόσιους λειτουργούς ή υπαλλήλους, και ειδικότερα οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απονομή της, πρέπει να προβλέπονται σε τυπικό νόμο, χωρίς να υφίσταται πεδίο νομοθετικής εξουσιοδότησης για τη ρύθμιση των θεμάτων αυτών. Οι σχετικές συνταγματικές διατάξεις, που προέκυψαν ύστερα από οδυνηρές ιστορικές εμπειρίες καταχρήσεων, είναι σαφώς διατυπωμένες, μη επιδεχόμενες, λόγω της ρητής γραμματικής τους διατύπωσης (βλ. άρθρο 78 παρ. 4 του Συντάγματος: «Το αντικείμενο της φορολογίας (...) και η απονομή των συντάξεων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης»), καμίας απόκλισης, και, συνεπώς, δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω η γενική περί νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων διάταξη του άρθρου 43 του Συντάγματος, όπου προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση θεμάτων ιδίως με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. Πρέπει πάντως να διευκρινισθεί ότι η ανωτέρω απαγόρευση εξουσιοδότησης για την απονομή συντάξεων δεν αποκλείει εξουσιοδότηση προς την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση αν με αυτήν (πρώτον) πρόκειται να προσδιορισθούν μαθηματικοί τύποι των οποίων οι συντελεστές καθορίζονται στο ίδιο το κείμενο του νόμου, και τούτο διότι δεν προσήκει στο κοινοβουλευτικό πολίτευμα το κείμενο του νόμου να μην είναι ευθέως κατανοητό από όσους το ψηφίζουν, ή αν (δεύτερον) γίνει παραπομπή από τον νόμο μέσω εξουσιοδότησης σε χρήση μεταβλητών εξαρτωμένων από πραγματικές καταστάσεις, όταν, κατά τη ρύθμιση, επιβάλλεται να ανανεώνεται η διαπίστωση της συνδρομής τους, καθόσον άλλως θα ήταν αναγκαία η διαρκής επέμβαση του νομοθέτη, όχι για πρόβλεψη ρύθμισης αλλά για διαπίστωση πραγματικής κατάστασης, κάτι που επίσης δεν προσήκει στη νομοθετική λειτουργία.

Το πλαίσιο εντός του οποίου προτείνονται οι προς γνωμοδότηση νομοθετικές ρυθμίσεις

2. Το άρθρο 11 του Παραρτήματος VIII, υπό τον τίτλο «Συνταξιοδοτικό Καθεστώς», του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 31 και (ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 11 «περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας» [Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης (ΚΥΚ), ΕΕ 45/14.6.1962] προβλέπει το δικαίωμα των υπαλλήλων που αποχωρούν από την υπηρεσία τους στα όργανα ή στους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να αναλάβουν καθήκοντα στη διοίκηση ή εν γένει ασφαλιστέα δραστηριότητα σε κράτος μέλος, να μεταφέρουν στο τελευταίο τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν αποκτήσει στο συνταξιοδοτικό σχήμα των υπαλλήλων της Ένωσης. Και, αντιστρόφως, το δικαίωμα όσων αποχωρούν από την υπηρεσία τους στη διοίκηση ή την άσκηση ασφαλιστέας δραστηριότητας σε κράτος μέλος, για να αναλάβουν καθήκοντα σε όργανα ή οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μεταφέρουν στο συνταξιοδοτικό σχήμα των υπαλλήλων της Ένωσης τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν αποκτήσει στο κράτος μέλος.

3. Η μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από και προς το ενωσιακό συνταξιοδοτικό σύστημα πραγματοποιείται με την μεταφορά αντίστοιχου χρηματικού ποσού, του λεγόμενου «ασφαλιστικού στατιστικού ισοδυνάμου», ήτοι, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 8 του ίδιου ως άνω Παραρτήματος του ΚΥΚ, της αξίας σε κεφάλαιο των συνταξιοδοτικών παροχών που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος κατά τον χρόνο εξόδου του από το ένα συνταξιοδοτικό σύστημα προκειμένου να εισέλθει στο άλλο. Το «ασφαλιστικό στατιστικό ισοδύναμο», επομένως, δεν ταυτίζεται με τις εισφορές που έχει καταβάλει ο ασφαλισμένος στο συνταξιοδοτικό σύστημα από το οποίο αποχωρεί, αλλά αντιπροσωπεύει την αξία των μελλοντικών παροχών που θα ελάμβανε από το σύστημα αυτό, με βάση τον χρόνο της εκεί ασφάλισής του και ανεξαρτήτως της συμπλήρωσης των χρονικών προϋποθέσεων συνταξιοδότησής του.

4. Το δικαίωμα των ενωσιακών υπαλλήλων να μεταφέρουν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα από και προς τα εθνικά συνταξιοδοτικά συστήματα, που καθιερώνεται με τον ΚΥΚ, συνεπάγεται, ως εκ της γενικής ισχύος και δεσμευτικότητας για τα κράτη μέλη του εν λόγω Κανονισμού, την υποχρέωση θέσπισης των κατάλληλων για την άσκηση του δικαιώματος αυτού εθνικών μέτρων εφαρμογής (βλ. αποφάσεις ΔΕΚ της 20.10.1981 υπόθεση C-137/80 και της 3.10.1989 στην υπόθεση C-383/85). Όσον αφορά, ειδικότερα, στην ελληνική έννομη τάξη, η μεν μεταφορά των

συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από το εθνικό στο ενωσιακό συνταξιοδοτικό σύστημα και ο υπολογισμός του μεταφερόμενου, στην περίπτωση αυτή, στο συνταξιοδοτικό σχήμα των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης «ασφαλιστικού στατιστικού ισοδυνάμου» - ή, κατά την ορολογία που χρησιμοποιεί ο εθνικός νομοθέτης, αναλογιστικού ισοδυνάμου - σήμερα ρυθμίζονται από τα άρθρα 9 - 14 του ν. 2592/1998. Η δε μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από το ενωσιακό στο εθνικό συνταξιοδοτικό σύστημα διέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 - 4 του άρθρου 18 του ν. 3865/2010, οι οποίες, ωστόσο, σε αντίθεση με τις αντίστοιχες του ν. 2592/1998 που εξαντλούν το αντικείμενο, περιορίζονται στη θέσπιση του σχετικού δικαιώματος, με όλες τις λοιπές ρυθμίσεις και δη εκείνες για τη διαδικασία της μεταφοράς και τη μετατροπή του μεταφερόμενου από το ενωσιακό συνταξιοδοτικό σύστημα αναλογιστικού ισοδυνάμου σε περίοδο ασφάλισης στην Ελλάδα να έχουν περιληφθεί στην κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3865/2010 εκδοθείσα 4144/0092/28.6.2016 κοινή υπουργική απόφαση. Σημειωτέον ότι, για αμφότερα τα ανωτέρω νομοθετήματα (τα άρθρα 9 - 14 του ν. 2592/1998 και το άρθρο 18 παρ. 1 - 4 του ν. 3865/2010), έχει γνωμοδοτήσει το Δικαστήριο (βλ. Πρακτικά 4ης Ειδ. Συν./24.9.1997 και 5ης Ειδ. Συν./30.6.2010 ΟλομΕλΣυν) - με δεδομένο, άλλωστε, ότι, ως εκ του οριζόντιου χαρακτήρα των οικείων ρυθμίσεων, από αυτές οπωσδήποτε καταλαμβάνονται οι υπαγόμενοι στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων που αποχωρούν από τις θέσεις τους στο Δημόσιο ή στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου για να αναλάβουν υπηρεσία σε όργανα ή οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το αντίστροφο - αναδεικνύοντας, μάλιστα, αναφορικά με τις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 1 - 4 του ν. 3865/2010, το ζήτημα της ενδεχόμενης ασυμβατότητας προς το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος της ρύθμισης με κανονιστική πράξη και όχι με τυπικό νόμο του τρόπου μετατροπής του μεταφερόμενου από το ενωσιακό συνταξιοδοτικό σύστημα αναλογιστικού ισοδυνάμου.

5. Η συγκέντρωση στον ίδιο νόμο των μέχρι τώρα εγκατεσπαρμένων σε περισσότερα νομοθετήματα ρυθμίσεων για τη μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από και προς το συνταξιοδοτικό σχήμα των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το πρώτο που επιδιώκεται με τις προτεινόμενες διατάξεις. Συγχρόνως, ωστόσο, επιχειρείται και η άρση των ερμηνευτικών δυσχερειών που ανέκυψαν σε σχέση με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις του ν. 2592/1998 και του ν. 3865/2010, ιδίως, ενόψει της ριζικής μεταβολής που επήλθε με τον ν. 4387/2016 στο σύστημα υπολογισμού των συντάξεων, η οποία, όπως καθίσταται σαφές από όσα προεκτέθηκαν για την έννοια του αναλογιστικού ισοδυνάμου, αναμφίβολα επηρεάζει τη μετατροπή ή τον υπολογισμό, κατά περίπτωση, του μεταφερόμενου από και προς το ενωσιακό συνταξιοδοτικό σύστημα κεφαλαίου. Όπως

διαλαμβάνεται δε στο από Σεπτέμβριο 2020 - Ιανουάριο 2021 πόρισμα της Ομάδας Εργασίας, που συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την αναμόρφωση του εθνικού νομοθετικού πλαισίου για τη μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και προϊόντων εργασιών της οποίας είναι οι προτεινόμενες διατάξεις, οι ερμηνευτικές αυτές δυσχέρειες είναι τέτοιας έκτασης ώστε, μολονότι η 4144/0092/28.6.2016 κοινή υπουργική απόφαση εκδόθηκε υπό το καθεστώς ισχύος του ν. 4387/2016, οι σήμερα ισχύουσες ρυθμίσεις να έχουν καταστεί - για λόγους που, ως φαίνεται, αφορούν και την ελλιπή συναρμογή της κοινής υπουργικής απόφασης με τη μεταρρύθμιση του ως άνω νόμου - πρακτικά ανεφάρμοστες και ήδη να εκκρεμούν προς διεκπεραίωση περί τις 2.030 αιτήσεις μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυνάμου από την Ελλάδα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και περί τις 30 αιτήσεις μεταφοράς αναλογιστικού ισοδυνάμου από την Ένωση προς την Ελλάδα.

Γενική επισκόπηση των προτεινόμενων διατάξεων

6. Στο άρθρο 1 παρατίθενται οι αναγκαίοι για την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων ορισμοί. Επιπροσθέτως δε του ορισμού του αναλογιστικού ισοδυνάμου, που αποδίδει τον αντίστοιχο ορισμό του άρθρου 8 του Παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, ιδιαίτερης σημασίας είναι οι ορισμοί του «εσωτερικού συνταξιοδοτικού συστήματος» και του «εξωτερικού συνταξιοδοτικού συστήματος», μεταξύ των οποίων πραγματοποιούνται οι μεταφορές των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, στο μέτρο που, διά των εν λόγω ορισμών, εμμέσως οριοθετείται και το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων.

7. Το άρθρο 2 αναφέρεται στη μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από το εθνικό - εσωτερικό στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Δύο δε είναι οι βασικοί κανόνες που εν προκειμένω τίθενται. Κατ' αρχάς, ότι, όπως ρητά και στην παράγραφο 2 του άρθρου 11 του Παραρτήματος VIII του ΚΥΚ ορίζεται, η μεταφορά χωρεί ενόσω ο ενδιαφερόμενος δεν έχει θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα (βλ. το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2). Και, περαιτέρω, ότι, μετά τη μεταφορά, ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανύσει ο ενδιαφερόμενος στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα δεν μπορεί πλέον να αξιοποιηθεί συνταξιοδοτικά εντός του συστήματος αυτού (βλ. το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 2), ενώ, στο ίδιο πνεύμα, δικαίωμα μεταφοράς δεν αναγνωρίζεται σε όσους έχουν ήδη καταστεί συνταξιούχοι στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα (βλ. το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2). Όσον αφορά, εξ άλλου, τον υπολογισμό του αναλογιστικού ισοδυνάμου, του καταβλητέου, δηλαδή,

από το εθνικό - εσωτερικό στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα ποσού, για την πραγματοποίηση της μεταφοράς, τούτο προκύπτει, για κάθε φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής στον οποίον ο ενδιαφερόμενος είχε υπαχθεί στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, ως το γινόμενο των συντελεστών του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου επί την ετήσια παροχή που αντιστοιχεί στον χρόνο ασφάλισης που έχει διανυθεί στους ανωτέρω φορείς (βλ. την παράγραφο 6 του άρθρου 2). Και ενώ, για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης, οι προτεινόμενες διατάξεις αρκούνται, με δεδομένη την πληρότητα του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, στην παραπομπή στον νόμο αυτόν (βλ. την παράγραφο 7 του άρθρου 2), για τον υπολογισμό της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 που αντιστοιχεί στον χρόνο ασφάλισης στο εθνικό -εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές (βλ. την παράγραφο 8 του άρθρου 2), ενόψει όσων ορίζονται στον ως άνω νόμο - για τη θεμελίωση δικαιώματος σε ολόκληρη την εθνική σύνταξη με τη συμπλήρωση είκοσι ετών και σε μειωμένη (έως κατά 10%) με τη συμπλήρωση δεκαπέντε ετών ασφάλισης, καθώς και για την απομείωση της εθνικής σύνταξης σε περίπτωση μη συμπλήρωσης σαράντα ετών διαμονής στην Ελλάδα - καθόσον, άλλωστε, από τη φύση του πράγματος (τη μετακίνησή τους στην αλλοδαπή για την ανάληψη υπηρεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση) είναι μάλλον αναμενόμενο οι ενδιαφερόμενοι σε αυτούς ακριβώς τους περιορισμούς του ν. 4387/2016, σε σχέση με την εθνική σύνταξη που δικαιούνται, να εμπίπτουν.

8. Με τις διατάξεις του άρθρου 3 ρυθμίζεται η μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από το ενωσιακό - εξωτερικό στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Για την πραγματοποίηση της μεταφοράς, με τις προτεινόμενες διατάξεις εισάγεται η έννοια του «κεφαλαίου ενσωμάτωσης», του αναλογιστικού, δηλαδή, ισοδυνάμου στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα του χρόνου ασφάλισης που διανύθηκε στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Ή, κατ' άλλη διατύπωση, της αξίας σε κεφάλαιο των παροχών που θα εδικαιούτο ο ενδιαφερόμενος από το εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, εάν είχε διανύσει σε αυτό τον χρόνο ασφάλισης που διένυσε στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα (βλ. τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 3). Το «κεφάλαιο ενσωμάτωσης» υπολογίζεται, για κάθε φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής του εθνικού - εσωτερικού συνταξιοδοτικού συστήματος στον οποίον υπάγεται ο ενδιαφερόμενος μετά την έξοδό του από το ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, με τον ίδιο, όπως και στο άρθρο 2, τρόπο και με ληπτέο κατ' αρχήν υπόψη, για τον υπολογισμό αυτό, συντάξιμο μισθό εκείνον που ελάμβανε κατά την απασχόλησή του στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και, εάν μεν το «κεφάλαιο ενσωμάτωσης» είναι μικρότερο από το ποσό

που μεταφέρεται από το συνταξιοδοτικό σχήμα των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναγνωρίζεται στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα ολόκληρος ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην Ένωση και αποδίδεται στον ενδιαφερόμενο το υπόλοιπο του μεταφερόμενου από αυτήν ποσού. Εάν δε το «κεφάλαιο ενσωμάτωσης» είναι μεγαλύτερο από το ποσό που μεταφέρεται από το συνταξιοδοτικό σχήμα των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορεί να αναγνωρισθεί στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα ολόκληρος ο χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, ο χρόνος που αναγνωρίζεται προκύπτει ως το γινόμενο του χρόνου ασφάλισης στην Ένωση επί τον λόγο του μεταφερόμενου από αυτήν ποσού προς το «κεφάλαιο ενσωμάτωσης» (βλ. την παράγραφο 4 του άρθρου 3).

9. Είτε πρόκειται για το αναλογιστικό ισοδύναμο, ως ποσό που μεταφέρεται από το εθνικό - εσωτερικό στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα στην περίπτωση του άρθρου 2, είτε για το «κεφάλαιο ενσωμάτωσης» του άρθρου 3, βάσει του οποίου ο χρόνος ασφάλισης στην Ένωση αναγνωρίζεται στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, ο υπολογισμός τους προϋποθέτει, όπως προαναφέρθηκε, την εφαρμογή συντελεστών οι οποίοι να αποδίδουν, σύμφωνα και με το άρθρο 8 του Παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, μεταξύ άλλων, την πιθανότητα επιβίωσης του ενδιαφερομένου έως την ηλικία που πρέπει να έχει συμπληρώσει για να συνταξιοδοτηθεί και, επομένως, να λάβει τις παροχές που αντιστοιχούν στον χρόνο ασφάλισής του τον οποίον αφορά η μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Οι εν λόγω συντελεστές, ωστόσο, δεν ορίζονται στις προτεινόμενες διατάξεις και ο καθορισμός τους ανατίθεται, με το άρθρο 4 του σχεδίου νόμου, στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, με βάση τις παραμέτρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

10. Στο άρθρο 5 ορίζεται ότι οι προτεινόμενες διατάξεις καταλαμβάνουν τις εκκρεμείς αιτήσεις μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων προς το ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα που έχουν υποβληθεί από τη θέση σε ισχύ του ν. 4387/2016 και μετά, καθώς και, στο σύνολό τους, τις εκκρεμείς αιτήσεις μεταφοράς προς το εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Συναφώς δε, με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του σχεδίου νόμου καταργείται αναδρομικά, από τότε που ίσχυσε, η 4144/0092/28.6.2016 κοινή υπουργική απόφαση.

Παρατηρήσεις επί των προτεινόμενων διατάξεων

11. Όπως μπορεί να συναχθεί από την αιτιολογική έκθεση, οι προτεινόμενες διατάξεις συγκροτούν αυτοτελές σχέδιο νόμου. Εάν, πάντως, τούτο τελικά δεν συμβεί και οι προτεινόμενες διατάξεις ενσωματωθούν σε νομοσχέδιο το οποίο περιλαμβάνει και διαφορετικού αντικειμένου διατάξεις, θα πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος, οι προτεινόμενες διατάξεις να τεθούν ως ιδιαίτερο κεφάλαιο του εν λόγω νομοσχεδίου.

12. Κατά τα διαλαμβανόμενα στην 33835/28.5.2021 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων που συνοδεύει, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, τις προτεινόμενες διατάξεις, αυτές δεν συνεπάγονται πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση του Δημοσίου ή των φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Η ως άνω εκτίμηση φαίνεται ορθή, με δεδομένο ότι, με την πραγματοποίηση της μεταφοράς στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύει τα κτηθέντα στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα συνταξιοδοτικά δικαιώματα του ενδιαφερομένου, το τελευταίο απαλλάσσεται από τις οικονομικές υποχρεώσεις που αντιστοιχούν στα δικαιώματα αυτά.

13. Η διατύπωση του ορισμού του «εξωτερικού συνταξιοδοτικού συστήματος» στις προτεινόμενες διατάξεις και η, μέσω του ορισμού αυτού, καθιέρωση του δικαιώματος μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και για τους υπαλλήλους των «διεθνών οργανισμών» της περίπτωσης γ' του στοιχείου 4 του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου δεν ευρίσκει μεν έρεισμα στο άρθρο 11 του ΚΥΚ, αφού δεν πρόκειται για όργανα ή οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρίσταται, ωστόσο, υπό την επιφύλαξη, βεβαίως, όσων ορίζονται για την υπηρεσιακή κατάσταση και τις συντάξεις των υπαλλήλων των εν λόγω διεθνών οργανισμών στις καταστατικές τους διατάξεις και στις συμφωνίες του διεθνούς δικαίου μεταξύ αυτών και των κρατών μελών τους, δικαιολογημένη. Όχι μόνον διότι το ανωτέρω δικαίωμα ήδη προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία για ορισμένους εξ αυτών (βλ. άρθρο 5 παρ. 8 του ν. 3620/2007). Αλλά και επειδή, με δεδομένο ότι οι προαναφερόμενοι διεθνείς οργανισμοί είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η μη αναγνώριση από τον εθνικό νομοθέτη των κτηθέντων, λόγω της απασχόλησης στους οργανισμούς αυτούς, συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων έχει νομολογηθεί ότι αντίκειται στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 4.7.2013 στην υπόθεση C-233/12).

14. Αναφορικά με τις παραγράφους 1 - 10 του άρθρου 2, πρέπει, εκτός από όσα ήδη αναφέρθηκαν, να επισημανθούν, πρώτον, η δυνατότητα μεταφοράς στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που απέκτησε ο ενδιαφερόμενος στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα κατά τη διάρκεια της απουσίας του από την υπηρεσία

του στην Ευρωπαϊκή Ένωση όχι μόνον λόγω κανονικής του άδειας άνευ αποδοχών, όπως σήμερα προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 10 του ν. 2592/1998, αλλά και απόσπασής του, όπως επιβάλλεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του Παραρτήματος VIII του ΚΥΚ. Δεύτερον, η μη επανάληψη και, ως εκ τούτου, κατάργηση της ρύθμισης της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 2592/1998, με την οποία τάσσεται στον ενδιαφερόμενο προθεσμία είκοσι τεσσάρων (24) μηνών για την από μέρους του αποδοχή του υπολογισμού από τους εθνικούς κοινωνικοασφαλιστικούς οργανισμούς, στους οποίους είχε υπαχθεί, του προς μεταφορά στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα αναλογιστικού ισοδυνάμου, με συνέπεια ο μόνος χρονικός περιορισμός στον οποίον πλέον να υπόκειται το δικαίωμα μεταφοράς να είναι εκείνος της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Παραρτήματος VIII του ΚΥΚ και το δικαίωμα αυτό να μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε από τη μονιμοποίηση του υπαλλήλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης «αρχαιότητας» (γήρατος) στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Και, τρίτον, η εισαγωγή, με την παράγραφο 10 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, εξαίρεσης από τον υπολογισμό του προς μεταφορά στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα αναλογιστικού ισοδυνάμου - επομένως, και από τα μεταφερόμενα ως κτηθέντα στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα συνταξιοδοτικά δικαιώματα - των παροχών που αναλογούν στον πλασματικό χρόνο ασφάλισης του ενδιαφερομένου που αναγνωρίζεται στο εθνικό συνταξιοδοτικό σύστημα χωρίς εξαγορά, καθώς και στον χρόνο υπαγωγής του σε προαιρετική ασφάλιση εντός του ίδιου συστήματος. Με όλες δε τις επιφυλάξεις που δικαιολογούνται, ενόψει της αποτίμησης των προτεινόμενων διατάξεων, μετά τη θέσπισή τους, από τα ενωσιακά όργανα, τουλάχιστον με βάση την προσκομισθείσα σχετική αλληλογραφία, φέρεται οι δύο τελευταίες αυτές ρυθμίσεις να έχουν υποδειχθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως αποδίδουσες την ορθή ερμηνεία των διατάξεων του ΚΥΚ.

15. Όπως ήδη εξ αρχής επισημάνθηκε, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 73 παρ. 2, 78 παρ. 4, 80 παρ. 1 και 98 παρ. 1 περιπτ. δ' του Συντάγματος, ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για την απονομή συντάξεων και, για την ταυτότητα του λόγου, την αναγνώριση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, όπως αυτά που εν προκειμένω μεταφέρονται στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, δεν μπορεί, όσον αφορά τους υπαγόμενους στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, να αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης (πρβλ. Πρακτικά 1ης Ειδ. Συν./20.4.2016 και 1ης Ειδ. Συν. 12.2.2020 ΟλομΕλΣυν). Καθόσον, ωστόσο, στις παραγράφους 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, επαρκώς προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του - αντιπροσωπεύοντος τα κτηθέντα στο εθνικό - συνταξιοδοτικό σύστημα συνταξιοδοτικά δικαιώματα - αναλογιστικού ισοδυνάμου, η εξειδίκευση, σύμφωνα με την

παράγραφο 11 του ίδιου ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, με υπουργική απόφαση, των τεχνικών λεπτομερειών του εν λόγω υπολογισμού δεν φαίνεται να εγείρει ζήτημα, είτε σε σχέση με τις προμνησθείσες, είτε σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Συντάγματος.

16. Δεν θα μπορούσε, ωστόσο, να ειπωθεί το ίδιο και για την εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου. Διότι, πέραν του εν γένει δυσνόητου της αναφοράς σε «[επίλυση]», με τη σχετικώς προβλεπόμενη υπουργική απόφαση, «αμφισβητήσε[ων] ως προς τη σύμφωνη [με τις προτεινόμενες διατάξεις] εφαρμογή των καταστατικών διατάξεων των ελληνικών ασφαλιστικών φορέων», σε κάθε περίπτωση, κατά το σκέλος της εξουσιοδότησης που αφορά στην «αδυναμία υπολογισμού του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου εξαιτίας αυτών», χωρίς, μάλιστα, να προκύπτει εάν ως «αυτές» εννοούνται οι «αμφισβητήσεις» ή «οι καταστατικές διατάξεις», ούτε το ρυθμιστέο, με την κανονιστική πράξη, αντικείμενο οριοθετείται, ούτε κριτήρια με βάση τα οποία θα ρυθμιστεί το όποιο αυτό αντικείμενο τίθενται, ώστε η εξουσιοδότηση να μπορεί να θεωρηθεί ειδική και ορισμένη.

17. Σύμφωνα με τις σήμερα ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 51 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), 48 του ν. 4249/2014 (για το αστυνομικό προσωπικό), 44 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988) και 329 του ν. 4781/2021 (για το προσωπικό του Υπουργείου Εξωτερικών), αλλά και εκείνες, επί παραδείγματι, του άρθρου 109 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 4798/2021) και άλλες ανάλογες, σε όσους δημοσίους λειτουργούς και υπαλλήλους αποδέχονται θέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση χορηγείται από την υπηρεσία τους στην Ελλάδα άδεια άνευ αποδοχών, ο χρόνος της οποίας θεωρείται συντάξιμη υπηρεσία υπό τον όρο καταβολής των οικείων ασφαλιστικών εισφορών. Εύλογη, επομένως, κρίνεται η ρύθμιση της παραγράφου 8 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, κατά την οποία, με την ενσωμάτωση στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα του μεταφερόμενου από το ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα κεφαλαίου, οι εν λόγω δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής των ανωτέρω εισφορών, αφού, στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος ασφάλισης που αναγνωρίζεται στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα «εξαγοράζεται» με το κεφάλαιο που μεταφέρεται από το ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Δεν προκύπτει, ωστόσο, εξ ίσου σαφώς από τη διατύπωση της συγκεκριμένης παραγράφου αυτό που, για το ίδιο θέμα, διαλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση, ότι, δηλαδή, εάν ο περιγραφόμενος στο σχέδιο νόμου μηχανισμός (βλ. την παράγραφο 8 της παρούσας) καταλήξει στη μη

αναγνώριση στο εθνικό συνταξιοδοτικό σύστημα ολόκληρου του - συμπίπτοντος προφανώς με τον χρόνο της άδειας του ενδιαφερομένου από τη θέση του στην Ελλάδα - χρόνου που διανύθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο ενδιαφερόμενος εξακολουθεί να βαρύνεται με τις εισφορές που αναλογούν στον υπολειπόμενο χρόνο της άδειάς του. Όπως, επίσης, όχι ευχερώς κατανοητό είναι το περί «συντάξιμου μισθού που αναγνωρίζεται» τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου, το οποίο, κατά συνέπεια, χρήζει αναδιατύπωσης ή, εάν υποτεθεί ότι αναφέρεται στο αυτό με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου ζήτημα, ενσωμάτωσης στην τελευταία, προκειμένου να αποσαφηνισθεί η έννοιά του.

18. Όσα εκτέθηκαν στις παραγράφους 15 και 16 της παρούσας ισχύουν και για τις εξουσιοδοτικές διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου. Αναφορικά δε με την τελευταία, το ζήτημα της ενδεχόμενης ασυμβατότητάς της με τους συνταγματικούς κανόνες εμφανίζεται ακόμη εντονότερο, σε σχέση με τη αντίστοιχη της παραγράφου 12 του άρθρου 2, καθόσον εν προκειμένω η ασάφεια ως προς το ρυθμιστέο αντικείμενο και η μη θέση κριτηρίων για τη ρύθμιση του αντικειμένου αυτού, με την υπουργική απόφαση που σχετικώς προβλέπεται, αφορά στην «αδυναμία ενσωμάτωσης του Μεταφερόμενου Κεφαλαίου», κατ' ουσίαν, δηλαδή, στην αναγνώριση στο εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα των κτηθέντων στο ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

19. Τέτοιο ζήτημα, αντιθέτως, δεν φαίνεται να ανακύπτει για την εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, που αναφέρεται στον προσδιορισμό του χρησιμοποιούμενου για τον υπολογισμό του αναλογιστικού ισοδυνάμου των άρθρων 2 και 3 συντελεστή, δοθέντος ότι τα κριτήρια για τον καθορισμό του συντελεστή αυτού ρητά προβλέπονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Δεν μπορεί, ωστόσο, να μην παρατηρηθεί ότι, ενώ τα κριτήρια της «θνησιμότητας» και της «μακροπρόθεσμης μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή» φέρεται να στοιχούν προς εκείνα που, σύμφωνα με τα άρθρα 8 του Παραρτήματος VIII και 9 και 10 του Παραρτήματος XII του ΚΥΚ, επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη, η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου υιοθετεί, ως κριτήριο, αντί του προβλεπόμενου στον ΚΥΚ «μέσου ετήσιου επιτοκίου του δημοσίου χρέους», το «μικτό μακροπρόθεσμο επιτόκιο ασφαλούς επένδυσης του Ελληνικού Δημοσίου», η έννοια του οποίου, μάλιστα, δεν επεξηγείται στην αιτιολογική έκθεση, εισάγει δε, περαιτέρω, και άλλα κριτήρια, όπως «τη μακροπρόθεσμη αύξηση της παραγωγικότητας και το μακροπρόθεσμο ρυθμό αύξησης συντάξεων», τα οποία θα πρέπει να επανεξετασθούν από τα έχοντα τη νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργεία,

προκειμένου ο προδιαγραφόμενος καθορισμός του συντελεστή να συνάδει με τις οικείες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου.

20. Όσον αφορά, τέλος, την αναδρομική εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων επί των ήδη εκκρεμών αιτήσεων μεταφοράς κρίνεται κατ' αρχήν δικαιολογημένη. Ως προς μεν τις αιτήσεις μεταφοράς από το εθνικό - εσωτερικό προς το ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, επειδή, χωρίς την προσαρμογή τους που επιχειρείται με τις προτεινόμενες διατάξεις, οι διατάξεις του ν. 2592/1998 δεν μπορούσαν, ούτως ή άλλως, να συνδυαστούν με εκείνες του κατά πολύ μεταγενέστερου και όλως διαφορετικού, ως προς το σύστημα υπολογισμού των συντάξεων, ν. 4387/2016. Ως προς δε τις αιτήσεις μεταφοράς από το ενωσιακό - εξωτερικό προς το εθνικό - εσωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα, διότι η άσκηση του σχετικού δικαιώματος κατέστη το πρώτον εφικτή με την 4144/0092/28.6.2016 κοινή υπουργική απόφαση, η οποία, όμως, όπως προεκτέθηκε, μολονότι εκδόθηκε ενώ ο ν. 4387/2016 είχε τεθεί σε ισχύ και το συνιστάμενο στην αναγνώριση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων στην Ελλάδα αντικείμενό της προδήλως επέβαλε το αντίθετο, καθόλου δεν απέδιδε τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού. Κατά το μέρος, μάλιστα, που με τις προτεινόμενες διατάξεις επιδιώκεται η άρση της αντίθεσης επιμέρους διατάξεων του ν. 2592/1998 προς την αληθή έννοια του ενωσιακού δικαίου (βλ. την παράγραφο 14 της παρούσας), το ορθό θα ήταν από τις νέες ρυθμίσεις να καταλαμβάνονται και οι πριν από τη θέση σε ισχύ του ν. 4387/2016 υποβληθείσες εκκρεμείς αιτήσεις μεταφοράς προς το ενωσιακό - εξωτερικό συνταξιοδοτικό σύστημα.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη με τη χρήση του υπηρεσιακού τεχνολογικού μέσου e-presence (βλ. πρακτικά Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου 8^{ης} Γεν.Συν./29.4.2020), συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο, υπογράφεται από τον ίδιο και τη Γραμματέα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας

Ελένη Αυγουστόγλου

